

SAKSFRAMLEGG

<i>Saksnr</i>	<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>
15/43	Kommunestyret	01.09.2015

Saksbehandler: Geir Aune**Høring om eiendomsbeskatning av arbeidsmaskiner mv i verk og bruk.****Vedlegg:**

- 1 Uttalelse fra KS
- 2 Resolusjon fra LVKs landsmøte i Kristiansand 21. august 2015

Sakens bakgrunn og innhold:

Finansdepartementet har sendt ut på høring forslag om endring i reglene om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk i lov 6. juni 1975 nr. 29 om egedomsskatt til kommunane (eigedomsskattelova).

Etter gjeldende regler skal arbeidsmaskiner mv. tas med i eiendomsskattegrunnlaget når de anses å være "ein part av sjølve føretaket". Regelen har blitt videreutviklet gjennom rettspraksis. Hvorvidt arbeidsmaskiner mv. skal anses å inngå i eiendomsskattegrunnlaget, beror på en skjønnsmessig helhetsvurdering. Regelen er av næringslivet blitt kritisert for å være skjønnsmessig og skape uforutsigbarhet.

I høringsnotatet legger departementet fram to alternative forslag. *Alternativ 1* innebærer at produksjonsutstyr og installasjoner skal fritas for eiendomsskatt, mens *alternativ 2* ikke bare fritar slikt utstyr, men også innebærer at verk og bruk opphører som egen kategori med den følge at slike eiendommer eiendomsbeskattes som alminnelig næringseiendom.

Eiendomsskatt er en skatt som kan skrives ut på fast eiendom. Utgangspunktet i lov av 6. juni 1975 nr. 29 om egedomsskatt til kommunane (eigedomsskattelova) er derfor at løsøre ikke skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget. For næringseiendommer kategorisert som "verk og bruk", skal imidlertid arbeidsmaskiner mv. medtas i grunnlaget når de anses å være "ein part av sjølve føretaket". Regelen er grunnlaget for at det på verk og bruk kan ilegges eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. som anses å være en integrert del av den faste eiendommen. For andre næringseiendommer enn verk og bruk skrives det ikke ut eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv.

Regelen om arbeidsmaskiner mv. får ikke anvendelse på kraftverk. Grunnen til dette er at verdsettelsen av slike verk og bruk baseres på skattemessig formuesverdi etter særskilte regler i skatteloven. Med kraftverk siktes det her til vannkraftanlegg. Vindkraftanlegg følger de alminnelige verdsettelsesreglene, og regelen om arbeidsmaskiner mv. kommer derfor til anvendelse på denne typen anlegg.

Gjeldende regel og praksis om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. har blitt kritisert og det sies at det er vanskelig å forholde seg til regelverket både for kommunene og de eiendomsskattepliktige. Vanskelighetene knytter seg både til regelens skjønnsmessige innhold, og manglende forutsigbarhet knyttet til praktiseringen av regelen. På den annen side

har det blitt anført at arbeidsmaskiner mv. som er tilstrekkelig integrert i verk og bruk, utgjør en del av det faste anlegget, og at en endring av regelen vil innebære at man endrer en mer enn 100-årig praksis om definisjonen av verk og bruk i eiendomsskattesammenheng.

Den foreslåtte regelomleggingen betyr at følgende anlegg ikke kan ilegges eiendomsskatt:

- Maskiner og produksjonsutstyr
- Kraftlinjer
- Infrastrukturanlegg (telenett, bredbånd, kabeltv ol)
- Vindkraft

Departementet presenterer i dette høringsnotatet to alternative forslag til endring av regelen om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk. I forslaget til nye regler gjøres det bruk av begrepet «produksjonsutstyr og installasjoner».

Alternativ 1 fritar produksjonsutstyr og installasjoner fra eiendomsbeskatning, men beholder verk og bruk som et selvstendig utskrivingsalternativ. Alternativ 2 fjerner verk og bruk som en egen kategori i eiendomsskatten. Etter dette alternativet foreslås slike anlegg skattlagt som alminnelig næringseiendom.

Vurdering:

Det framgår av eidegdomsskattelova § 4 annet ledd fjerde punktum, at «arbeidsmaskinar og tilhørsle og ting som kan setjast i klasse med slikt» i verk og bruk skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget når »tingen er ein part av sjølve føretaket». De nærmere retningslinjer for lovtolkningen har blitt trukket opp gjennom rettspraksis over et tidsrom på over 100 år. Det som er blitt vektlagt er grad av integrasjon og beregnede kostnader ved flytting av maskinene.

Rettspraksisen på området gjennom 100 år er klargjørende og gir en god pekepinn på hva som er akseptabelt å ta med ved en taksering og også verdien på maskinene. Etter andre verdenskrig har det vært publisert 14 rettsavgjørelser om eiendomsskatt på produksjonsanlegg (kilde: LVK) slik at man har vondt for å se at det har belastet rettsapparatet i vesentlig grad. Av disse sakene har kommunene vunnet fram i 11 saker og bedriftene i tre saker. Ser man kun på høyesterett, så har kommunene vunnet fram i fem av seks saker.

Fra departementets side hevedes det at dagens ordning er relativt ressurskrevende og medfører tvister mellom kommunene og de eiendomsskattepliktige. Det skal være taksering hvert tiende år og har takseringsnemnda lagt seg på en linje som tar hensyn til rettspraksis, så bør konfliktnivået bli relativt lavt.

Med et unntak har ikke bedriftene i Bjugn blitt skattlagt for arbeidsmaskiner/produksjonsutstyr da de har blitt betraktet å ligge utenfor området (kan fjernes med relativt liten kostnad).

Forslaget vil innebære at «eiendomsskatt vil være en skatt på fast eiendom – tomter og bygninger – slik den er ment å være». Ved innføringen av denne skatteordningen for 120 år siden, var Stortinget opptatt av at eiendomsskatten skulle omfatte det fysiske produksjonsanlegget, med tilhørende bygninger og eiendom. Bygningen ville regelmessig bare fremstå som et «skarve skur», og ikke utgjøre noe selvstendig skatteobjekt. Og slik har det vært praktisert siden.

For en nærmere gjennomgang og vurdering av de to foreslåtte alternativ vises det til KS sin høringsuttalelse.

Økonomiske konsekvenser

Begge de skisserte alternativene vil innebære betydelige skattelettelse for næringslivet i kommuner som har innført eiendomsskatt. Lettelser for næringslivet motsvares at inntektsbortfall for vertskommunene.

Eiendomsskatten kommer til fradrag ved beregning av skatt på alminnelig inntekt. Forslaget vil dermed gi mindre fradrag og økt selskapskatt til staten.

Det medfører en overføring av relativt store beløp fra kommune til stat, anslått av departementet til 0,3 milliarder kroner. Da vi er i en nedbemanningsfase grunnet ROBEK, vil vi ikke kunne kompensere dette med kostnadsreduksjoner, men må vurdere å innføre eiendomsskatt på permanent basis dersom endringen blir gjennomført.

For vår kommune betyr det også at inntekten overføres fra distriktet og til sentrale strøk.

Høringsnotatet behandler ikke hvordan det er tenkt at kommunene skal kompensere for bortfall av inntekter. Det er nærliggende å tenke seg å sende regningen til kommunens innbyggere ved å innføre permanent/øke eiendomsskatten på boliger/fritidsboliger.

På sikt vil et enklere regelverk redusere både kommunenes takseringskostnader og antallet klager og saker som tas inn for domstolene. Men med taksering hvert tiende år og under forutsetning av en fortsatt forsiktig skattetakstnemnd, vil dette være marginale kostnader som kan forventes å bli bespart. Sett i forhold til inntektstapet vil de være forsvinnende små.

De administrative kostnadene ved en omlegging antas å være marginale spesielt sett opp mot inntektsbortfallet.

Vi har følgende inntekter:

Samlede eiendomsskatteinntekter:	2015
- på verk og bruk	6.010.826
- fra vannkraft	238.098
- fra maskiner og produksjonsutstyr	2.915.000
- fra kraftlinjer	893.687
- fra andre infrastrukturanlegg (telenett, bredbånd, kabel-TV ol)	312.403
- fra vindkraft	788.550

Basert på det utsendte forslaget, vil eiendomsskatt i størrelsesorden 4,9 mill kroner falle bort.

Folkehelsevurdering:

Ikke relevant.

Oppsummering:

Departementet ønsker i prinsippet en uttalelse om man går for alternativ 1 eller 2, men sett fra Rådmannens side så bør konklusjonen fokusere på fordeler/ulempes ved å endre dagens løsning.

Sett fra kommunens side vil en omlegging bety et vesentlig inntektstap som må kompenseres ved kostnadsreduksjon (reduerte tjenester) eller inntektsøkning på et annet område (f. eks eiendomsskatt på boliger/fritidsboliger).

Konklusjonen er at dagens regelverk bør beholdes:

- da en endring vil medføre et vesentlig inntektsbortfall
- liten administrativ belastning da det kun er taksering hvert tiende år
- rettsvesenet blir forholdsvis lite belastet (14 saker på 70 år)

Ordførerens innstilling:

Bjugn kommune anbefaler at dagens regelverk beholdes og avviser derfor departementet høringsforslag dat. 18.06.2015.

Saksprotokoll i Kommunestyret - 01.09.2015

Behandling:

Jan Vollan ba om utsettelse av saken med bakgrunn i manglende vedlegg av høringsuttalelse. Dokumentene ble lagt ut på dropboks til kommunestyremedlemmene i løpet av møtet, og det ble gitt tid for gjennomgang/gruppemøter.

Jan Vollan trakk sitt utsettelsesforslag, og saken ble behandlet.

Per Odd Solberg fremmet følgende tilleggsforslag:

Dersom regjeringen mot formodning vil trosse de kritiske høringsuttalelser som innkommer, ber Bjugn kommunestyre om at saken utredes gjennom et lovutvalg hvor både kommunesektoren, herunder vindkraftkommuner, og næringslivet er representert.

Slik vil både takstpraksis, rettspraksis, regelverk, næringslivets behov og kommunenes interesser kunne vurderes samlet.

Forslaget fra Per Odd Solberg falt med 27 mot 2 stemmer.

Jan Vollan fremmet følgende forslag:

Bjugn kommune støtter alternativ 1 i høringen. Vi ønsker å stimulere til etablering og utvikling av lokalt næringsliv.

Det må utarbeides en nøkkel for å fordele statens økte inntekter som følge av endringen til kommunene.

Ved alternativ votering mellom ordførerens forslag og Jan Vollans forslag, ble ordførerens forslag vedtatt med 22 mot 7 stemmer.

Endelig vedtak:

Bjugn kommune anbefaler at dagens regelverk beholdes og avviser derfor departementet høringsforslag dat. 18.06.2015.